

Bácska madarainak szerb és horvátnyelvű névjegyzéke.

Gyűjtötte és összeállította: CSORNAI RIHÁRD.

Ez a névjegyzék 23 évi gyűjtésemnek az eredménye s közreadom abban a reményben, hogy a magyar madártani tudománynak szolgálatot teszek vele.

Serbische und kroatische Namen der Vögel der Bácska.

Von RICHARD CSORNAI.

Dieses Verzeichnis ist das Resultat meiner 23-jährigen Sammel-tätigkeit und veröffentliche ich dasselbe in der Hoffnung, damit der ungarischen Ornithologie einen Dienst geleistet zu haben. Das Gebiet, welches im Westen und Süden vom Donaustrome im Osten vom Theissflusse begrenzt ist, stand interimistisch unter jugoslavischer Besetzung.

Corvus corax corax L. = Gavran pravi

Corvus corone cornix L. = Siva vrana

Corvus fr. frugilegus L. = Vrana crna

Coloeus monedula turrium Brehm. = Čavka čolica (olvasd: Csavka csolica — zu lesen als Tschawka tscholica)

Pica p. pica L. = Svraka

Nucifraga caryocatactes caryocatactes L. = Kreja
lješkarica, Kreja tustokljunka

Garrulus gland. glandarius L. = Šojka kreštalica

Pyrhocorax gr. graculus L. = Čavka planinska

Sturnus v. vulgaris L. = Čvorak obični

Pastor roseus L. = Čvorak ružičasti

Oriolus o. oriolus L. = Žuti kos, Vuga zlatna, Žuta žuna

Coccothraustes c. coccothraustes L. = Trešnjak, Batokljun trešnjak

Chloris chl. chloris L. = Zelenčica, Zeba zelenkasta

- Carduelis c. carduelis* L. = Češljugarka
Carduelis spinus L. = Čižak, Čiž, Cvrčak
Carduelis cannabina cannabina L. = Konopljarka crvena; Juričica
Carduelis fl. flammea L. = Konopljarka severna
Serinus canarius serinus L. = Žutarica obična
Pyrrhula p. pyrrhula L. = Zimnica velika (nagysüvöltő); Zimnica mala vagy Zimovka (kis süvöltő).
Loxia c. curvirostra L. = Krstokljun smrekov
Fringilla c. coelebs L. = Zeba obična, Loja, Bukovazeba
Fringilla montifringilla L. = Zeba planinska
Passer d. domesticus L. = Vrabac domaći vagy obični
Passer m. montanus L. = Vrabac poljski
Emberiza c. calandra L. = Strnadica velika
Emberiza c. citrinella L. = Strnadica žuta
Emberiza melanocephala Scop. = Strnadica crnoglava
Emberiza hortulana L. = Strnadica vrtna
Emberiza cia cia L. = Strnadica čikavica
Emberiza schoeniclus stresemanni Steinb. = Strnadica močvarna
Plectrophenax nivalis nivalis L. = Strnadica snežna, Ostrugaš snježni
Melanocorypha leucoptera Pall. = Ševa sibirska
Calandrella cinerea brachydactyla Leisl. = Ševa kratkoprsta
Galerida cr. cristata L. = Ševa kaporasta
Lullula a. arborea L. = Ševa šumska, Ševa krunica
Alauda a. arvensis L. = Ševa poljska
Eremophila alpestris flava Gm. = Ševa planinska
Anthus campestris campestris L. = Travarka poljska, Trepteljka žvrljinka
Anthus tr. trivialis L. = Travarka šumska
Anthus pratensis L. = Travarka livadska, Trepteljka cikuša
Anthus rufogularis Brehm = Travarka rusogrla
Anthus spinoletta spinoletta L. = Travarka pojarica
Motacilla fl. flava L. = Pliska žuta, Pastirica
Motacilla flava feldeggii Mich. = Pliska žuta crnoglava
Motacilla cinerea cinerea Tunst. = Pliska gorska
Motacilla alba alba L. = Pliska bela, Govedarka, Janjčarica
Certhia f. familiaris L. = Puzavac severni
Certhia br. brachydactyla Brehm = Puzavac kljukavac
Tichodroma muraria L. = Brzelj zidarčac
Sitta europaea caesia Wolf. = Puzavac obični, Brglijez obični
Parus major major L. = Senica velika
Parus c. caeruleus L. = Senica plava

- Parus ater ater* L. = Senica jelova, Senica borova
Parus cristatus mitratus Brehm = Senica kaporasta
Parus palustris communis Baldenst. = Senica močvarna, Senica barska
Parus atricapillus salicarius Brehm. = Senica ritska
Aegithalos caudatus europaeus Herm. = Senica dugorepka, Senica plazica
Remiz pendulinus pendulinus L. = Senica bela
Regulus r. regulus L. = Kraljić zlatoglavi
Regulus i. ignicapillus Temm. = Kraljić vatroglati
Panurus biarmicus ruscicus Brehm. = Senica brkata
Lanius minor Gm. = Svračak mali, Svračak sivi
Lanius e. excubitor L. = Svračak veliki, Svračak grabljivi
Lanius s. senator L. = Svračak crvenoglavi
Lanius c. collurio L. = Svračak obični, Svračak rusi
Bombycilla g. garrulus L. = Kugara svilorepa
Muscicapa striata striata Pall. = Muharica siva
Muscicapa h. hypoleuca Pall. = Muharica crnoglava
Muscicapa a. albicollis Temm. = Muharica belokrila
Muscicapa p. parva Bechst. = Muharica crvenovoljka
Phylloscopus c. collybita Viell. = Zviždak obični
Phylloscopus trochilus fitis Bechst. = Zviždak brezni, Kovačić
Phylloscopus s. sibilatrix Bechst. = Zviždak šumski
Cettia cetti cetti Marm. = Svilasta krovarica
Lusciniola m. melanopogon Temm. = Trstenjak ševarski
Locustella fluviatilis Wolf. = Trstenjak potočar
Locustella l. luscinioides Savi. = Trstenjak cvrčić
Locustella n. naevia Bodd. = Trstenjak crvić
Acrocephalus a. arundinaceus L. = Ritski drozd, Trstenjak droščić
Acrocephalus sc. scirpaceus Herm. = Trstenjak
Acrocephalus palustris Bechst. = Trstenjak mlakar, Blatar,
Acrocephalus schoenobaenus L. = Trstenjak rogozar,
Acrocephalus paludicola Vieill. = Ševa trstenjak
Hippolais i. icterina Vieill. = Volić žuti,
Hippolais pallida elaeica Lind. = Volić balkanski
Sylvia nisoria nisoria Bechst. = Grmuša pegava, Grmuša pargava
Sylvia b. borin Bodd. = Grmuša vrtlarka, Grmuša baštenska
Sylvia a. atricapilla L. = Grmuša crnoglava
Sylvia c. communis Lath. = Grmuša obična
Sylvia c. curruca L. = Grmuša ogradna,
Turdus pilaris L. = Drozd brànjug, Borovnjak, Smrekavac
Turdus viscivorus viscivorus L. = Drozd imelaš

- Turdus ericetorum philomelos* Brehm = Drozd pevač
Turdus musicus musicus L. = Drozd crvenkasti, Drozd gitkavac
Turdus torquatus alpestris Brehm = Kos grivasti, Koš belovrati,
 Kos planinski
Turdus merula merula L. = Crni kos, Crni drozd
Monticola saxatilis L. = Kos kamenjar
Monticola solitarius L. = Modrokos
Oenanthe oe. oenanthe L. = Kamenjar obični, Beloguša
Saxicola rubetra rubetra L. = Batić belovrati
Saxicola torquata rubicola L. = Batić crnovrati, Batić-Kovač
Phoenicurus phoenicurus phoenicurus L. = Crvenorepka šumska
Phoenicurus ochruros gibraltariensis Gm. = Crvenorepka domaća
Luscinia megarhyncha megarhyncha Brehm = Slavuj mali
Luscinia luscinia L. = Slavuj veliki
Luscinia svecica cyanecula Wolf = Modrovoljka belozvezdasta
Erithacus rubecula rubecula L. = Crvenovoljka, Crvendač
Prunella collaris collaris Scop. = Popić gluhi
Prunella modularis modularis L. = Popić sivi, Pjevka siva
Troglodytes tr. troglodytes L. = Carić, Palčić
Cinclus cinclus orientalis Stres. = Vodeni kos
Hirundo r. rustica L. = Lasta seoska, Čadjavica
Delichon u. urbica L. = Lasta gradska
Riparia r. riparia L. = Lastavica-bregunica
Apus a. apus L. = Lasta pištara, Crna pištara
Caprimulgus europeus meridionalis Hart. = Kozodoj, Pomrakuša,
 Leganj mračnjak
Merops apiaster L. = Pčelarica krasna
Upupa epops epops L. = Pupavac, Božijak
Coracias garrulus garrulus L. = Plavočavka, Zlatovrana, Smrdivrana
Alcedo atthis ispida L. = Vodomar ribar, mornarić, Kovač
Picus v. viridis L. = Žuna zelena, Detlić zeleni
Picus c. canus Gm. = Žuna siva, Detlić sivi
Dryobates maior pinetorum Brehm = Detlić veliki, Detlić šareni
Dryobates syriacus balcanicus Gengl. et Stres. = Balkanski šareni
 detlić
Dryobates minor hortorum Brehm = Detlić mali
Dryobates m. medius L. = Detlić srednji
Picoides tridactylus alpinus Brehm = Detlić troprsti
Dryocopus martius martius L. = Detlić crni
Jynx t. torquilla L. = Vijoglava, Vijoglav mravar
Cuculus c. canorus L. = Kukavica obična
Bubo bubo bubo L. = Ušara velika, Buljina sovuljaga, Sova velika

- Otus sc. scops* L. = Ušarica patuljasta, Tjuk lulavac
Asio o. otus L. = Ušara šumska
Asio fl. flammeus Pontopp. = Ušara močvarna, Ritska sova, Sovo
 močvarica
Aegolius f. funereus L. = Gačasti čuk, Sovica mrtvačka
Athene n. noctua Scop. = Noćna sova, Čuk obični, Smrtna kukuvija
Glaucidium p. passerinum L. = Sovo vrabčara, Čuk mali, Sovica
Strix uralensis uralensis L. = Sovo jastrebača, Ruska sova
Strix a. aluco L. = Sovo šumska, Čuk šumski
Tyto alba guttata Brehm. = Sovo dremavica, Kukuvija šarena
Falco p. peregrinus Tunst. = Sokol sivi, Sokol plemeniti
Falco cherrug cherrug Gray. = Soko banatski
Falco subbuteo subbuteo L. = Soko ostriž, Soko grlaš
Falco columbarius aesalon Tunst. = Soko kraguljić, Soko mali
Falco v. vespertinus L. = Vetruša plava, Vetruša crvenonokta, Soko
 ridjonogi
Falco n. naumanni Fleisch. = Vetruša belonoga, Vetruša belonokta
Falco t. tinnunculus L. = Vetruša klikavka, Kliktavac, Soko crveni
Aquila chr. chrysaetos L. = Orao suri, Zlataš
Aquila h. heliaca Sav. = Orao krstaš
Aquila clanga Pall. = Orao klokotaš
Aquila p. pomarina Brehm = Orao kliktas Orao vikač
Hieraaetus f. fasciatus Vieill. = Orao jastrebač
Hieraaetus p. pennatus Gm. = Orao patuljak
Buteo r. rufinus Cretzschm. = Škanjac belorepi, Mišar belorepi
Buteo b. buteo L. = Škanjac mišar
Buteo b. vulpinus Gloger. = Škanjac sokol, Škanjac ruski
Buteo l. lagopus Brünn. = Gačasti škanjac, Mišar gačaš
Circus ae. aeruginosus L. = Eja močvarna
Circus cyaneus L. = Eja strnarica, Soko beli
Circus macrourus Gm. = Eja dugorepa
Circus pygargus L. = Eja livadarka
Accipiter gentilis gentilis L. = Jastreb kokošar
Accipiter badius brevipes Severtz. = Jastreb mali
Accipiter n. nisus L. = Kobac ptičar
Milvus m. milvus L. = Lunja rdjasta, Lunja crvenkasta
Milvus m. migrans Bodd. = Lunja crna
Haliaetus albicilla L. = Orao belorepaš
Pernis a. apivorus L. = Škanjac osaš, Osičar
Circaetus g. gallicus Gm. = Orao zmijar
Pandion h. haliaetus L. = Orao ribar, Ribarica
Gypaetus barbatus aureus Habl. = Bradan, Kostoberina žutoglava

- Gyps f. fulvus Habl. = Lešinar beloglavi, Sup.
 Ciconia c. ciconia L. = Bela roda
 Ciconia nigra L. = Crna roda
 Platalea l. leucorodia L. = Čaplja kašikara, Bjela žličarka
 Plegadis f. falcinellus L. = Ražanj blistavi, Ražanj crni
 Ardea c. cinerea L. = Čaplja siva
 Ardea p. purpurea L. = Čaplja crvena, Čaplja danguba
 Egretta a. alba L. = Velika plemenita čaplja, Bela čaplja
 Egretta g. garzetta L. = Mala plemenita čaplja, Srebrnasta čaplja
 Ardeola ralloides Scop. = Žuta čaplja
 Nycticorax n. nycticorax L. = Noćna čaplja, Gak kvakavac
 Ixobrychus m. minutus L. = Mala čapljica
 Botaurus st. stellaris L. = Vodeni bik, Bukavac pegavi, Bukač
 Cygnus cygnus L. = Labud pevač, Labud žutokljuni
 Cygnus olor Gm. = Labud crvenokljuni
 Anser anser L. = Divlja guska, Siva guska
 Anser albifrons albifrons Scop. = Guska lisasta
 Anser erythropus L. = Mala lisasta guska
 Anser f. fabalis L. = Guska ligarica, Guska glogovnjača
 Anser fabalis arvensis Brehm. = Velika ligarica
 Anser fabalis neglectus Sushk. = Tankokljuna guska
 Branta bernicla bernicla L. = Grivasta guska
 Branta leucopsis Bechst. = Guska belolika
 Branta ruficollis Pall. = Guska crvenovljka
 Tadorna tadorna L. = Utva morska, Utva šarena
 Anas platyrhynchos platyrhynchos L. = Patka divlja, Patka gluvara
 Anas crecca crecca L. = Patka kržulja
 Anas querquedula L. = Patka pupčanica
 Anas strepera L. = Patka kreketaljka
 Anas penelope L. = Patka zviždara
 Anas a. acuta L. = Patka lastarka, P. repašica
 Spatula clypeata L. = Patka kašikarka, P. žličarka
 Netta rufina Pall. = Patka crvena, P. gogoljica
 Nyroca f. ferina L. = Patka golubak, P. glavata
 Nyroca n. nyroca L. = Patka belooka
 Nyroca fuligula L. = Patka krunata
 Nyroca marila marila L. = Patka rujavka, velika njorka
 Bucephala clangula L. = Patka batoglavica, plovka ledenjerka
 Clangula hyemalis L. = Patka ledenjača
 Oidemia f. fusca L. = Patka mrka
 Oidemia n. nigra L. = Patka crna
 Somateria m. mollissima L. = Patka gavka, ajdar

- Oxyura leucocephala* Scop. = Patka plavokljuna
Mergus m. merganser L. = Ronac veliki, pilar veliki, utva
Mergus serrator L. = Ronac srednji
Mergus albellus L. = Ronac beli
Phalacrocorax carbo sinensis Shaw et Nodd. = Vranac veliki, morski
 gavran
Phalacrocorax pygmaeus Pall. = Vranac mali
Pelecanus o. onocrotalus L. = Nesit ružičasti
Pelecanus crispus Bruch. = Nesit pelikan
Podiceps cr. cristatus L. = Gnjurac čubasti, Pondurka velika
Podiceps gr. griseigena Bodd. = Gnjurac ridjogrli, Pondurka rusogrla
Podiceps n. nigricollis Brehm, = Gnjurac crnovrati, Pondurka zlatouha
 Pondurka
Podiceps r. ruficollis Pall. = Gnjurac mali, Gnjurac pilironac, mala
Colymbus immer Brünn. = Gnjurac ledeni
Colymbus a. arcticus L. = Gnjurac srednji, Pljenor srednji
Colymbus stellatus Pontopp. = Gnjurac mali, Pljenor mali
Columba oenas oenas L. = Modri golub, Golub dupljaš
Columba palumbus palumbus L. = Grivnji golub
Streptopelia t. turtur L. = Grlica divlja
Streptopelia d. decaocto Friv. = Balkanska grlica vagy Gugutka
Burhinus oedicephalus oedicephalus L. = Čukavica kulik, Čukavica
 potrk
Cursorius c. cursor Lath. = Pustinjski potrk, Jurica senčanska =
 Zentai futóka, — amint Dimitrijevič Bosko tulajdonában levő
 példányát elnevezte.
Glareola pr. pratincola L. = Zujavac
Charadrius h. hiaticula L. = Blatarić grivasti
Charadrius dubius curonicus Gm. = Blatarić mali, mali vivak
Charadrius a. alexandrinus L. = Blatarić crnokljuni, Vivak morski,
 Kulik morski
Charadrius morinellus L. = Blatarić mornelski, Kulik lakrdijaš
Charadrius a. apricarius L. = Vivka žuta, Zlatar troprsti
Squatarola squatarola L. = Zlatar četveroprsti
Vanellus vanellus L. = Vivak obični
Arenaria i. interpres L. = Kameničar
Calidris testacea Pall. = Žalar krivokljuni
Calidris a. alpina L. = Žalar severni, Žalar cirikavac
Calidris minuta Leisl. = Žalar mali
Calidris c. canutus L. = Žalar rdjasti
Calidris m. maritima Brünn. = Žalar morski
Philomachus pugnax L. = Pršljivac svadljivi, Ogrličar

- Crocethia alba* L. = Žalar troprsti
Limicola f. falcinellus Pont. = Žalar plosnokljuni
Tringa erythropus Pall. = Prutka tamna, Kovačić mrki
Tringa totanus totanus L. = Prutka crvenonoga, Kovačić kijokavac
Tringa stagnatilis Bechst. = Prudnik dugonogi, kovčić dugorepi
Tringa nebularia Gunn. = Prutka krivokljuna, Prutka *siva*
Tringa ochropus L. = Prutka šumska. Kovačić pijukavac
Tringa glareola L. = Prutka migavica
Tringa hypoleucos L. = Prutka mala
Phalaropus f. fulicarius L. = Liskonoga pljosnokljuna
Phalaropus lobatus L. = Liskonoga tankokljuna
Himantopus h. himantopus. L. = Crevljar dugonogi
Recurvirostra a. avosetta L. = Šljuka sabljerka
Limosa l. limosa L. = Muljača crnorepa
Limosa lapponica L. = Muljača smedja
Numenius a. arquatus L. = Carska šljuka, Požviždač veliki
Numenius tenuirostris Vieill. = Požviždač tankokljuni
Numenius ph. phaeopus L. = Požviždač mali
Scolopax rusticola rusticola L. = Šljuka šumska
Capella g. gallinago L. = Kozica prava, Šljuka Kokošica
Capella media Lath. = Kozica velika, Šljuka livadarka.
Lymnocyptes minimus Brünn. Kozica mala, Šljuka kozica
Haematopus ostralegus L. = Oštrigar crvenonogi
Chlidonias n. nigra L. = Čigra crna
Chlidonias leucoptera Temm. = Čigra belokrila
Chlidonias hybrida Pall. = Čigra belobrađa
Sterna h. hirundo L. = Čigra crnoglava
Sterna a. albifrons Pall. = Čigra mala
Larus argentatus cachinnans Pall. = Galeb klaukavac, veliki galeb
Larus f. fuscus L. = Galeb čukavac
Larus c. canus L. = Galeb burni
Larus melanocephalus Temm. = Galeb crnoglavi
Larus minutus Pall. = Galeb mali
Larus r. ridibundus L. = Galeb obični
Rissa t. tridactyla L. = Galeb troprsti
Stercorarius pomarinus Temm. = Galeb strvinar
Stercorarius p. parasiticus L. = Galeb grabljivi
Otis t. tarda L. = Droplja velika
Otis tetrax orientalis Hart. = Droplja mala
Grus gr. grus L. = Ždral
Rallus a. aquaticus L. = Mlakar petlič, Kokošica mlakara
Porzana porzana L. = Petlič šareni, Liska pegasta

- Porzana parva Scop. = Petlić mali
 Crex crex L. = Prdovac prepeličar, Hariš
 Gallinula chl. chloropus L. = Vodena kokošica, Liska zelenonoga
 Fulica atra L. = Liska crna
 Tetrao u. urogallus L. = Tetreb veliki, Tetreb gluhan
 Tetrastes bonasia rupestris Brehm = Leštarka gluha, Divlja kokoš,
 Podgrmuša
 Alectoris graeca saxatilis Mey. = Jarebica grivnja
 Perdix p. perdix L. = Jarebica poljska
 Coturnix c. coturnix L. = Prepelica
 Phasianus colchicus L. = Fasan.
 Csantavér, 1942. január.

Kisebb közlemények.

A kék fu szereplése a magyar ornithofaunában. BÁRÁNDY ALBERT 1913. X. 20-ikán Hajóson (Pest m.) kék fut (*Porphyrio p. porphyrio* L.) ejtett el. Elejtési körülményeit a következőképpen írja le: „kék fu vetődött kertembe . . . Elég szelid volt, úgy annyira, hogy ha éjjeli tartózkodási helyét kileshettük volna, még bizonyára élve is megfogjuk. Minthogy ez nem volt lehetséges, egy napon, amikor a tyúkok társaságában volt, egészen közlelőre elejtettem.“ (Aquila, 1913, p. 523.) A magyar madarak névjegyzékébe ezen közlés alapján került be ez a faj. Az utóbbi időkben kételyek merültek föl, vajjon ez a példány nem fogságból szökött madár volt-e s ezért VÖNÖCZKY SCHENK JAKAB igazgató intézkedésére a példányt bekértük, hogy közelebről megvizsgáljuk. Özv. BÁRÁNDY ALBERTNÉ szives is volt a madarat rendelkezésünkre bocsátani és azon az Intézetben végzett vizsgálat alapján megállapítottuk, hogy a faj meghatározása helyes. Méretek: szárny 250, farok 115, csőr 62, csüd 88 mm. A madár a színezet és méretek alapján fiatal tojó, a tollazata ép, a fedőtollak foszlott fehér keskeny szegélyt mutatnak, az evezők és kormánytollak teljesen épek. A tollazat tehát nem vallana fogsági eredetre, ellenben a csőr összevertség erős nyomait viseli, mint olyan madár, mely a rács mögüli szabadulást többizben megkísérelte, szabadon élő madárnál ilyen foku sérülésekre megfelelő magyarázatot nem találunk. A balláb hátsó ujja szintén hiányzik és helye teljesen beforrott. A csőr és láb hiányosságai, valamint az elejtés körülményei tehát biztosan amellettt szólnak, hogy a madár fogságból szökött. SZOMBATH LÁSZLÓ állatkerti főfelügyelő úr volt szives közölni, hogy 1913-ban a budapesti állatkertben 7 példányt őriztek, ezek közül áprilisban egy elhullott, utána csak 1916-ban van elhullásnak nyoma.